

Waalvisie

VISIE VOOR DE WAAL VOOR
DE GEMEENTE BARENDRECHT,
HENDRIK-IDO-AMBACHT,
RIDDERKERK EN
ZWIJNDRECHT,
SEPTEMBER 2016

Inhoud

1. INLEIDING	5
2. DE VISIE VOOR DE WAAL	6
3. OPGAVEN VOOR DE WAAL	8
3.1 VERTIER EN WATERPLEZIER	10
3.2 ONBEZORGD WANDELEN EN FIETSEN	12
3.3 GASTVRIJE WAALOEVERS	14
3.4 HET VERHAAL VAN DE WAAL	16
3.5 NATUURBESCHERMING EN -ONTWIKKELING	18
3.6 LEREN VAN DE NATUUR	20
3.7 OVERZICHT VAN ALLE OPGAVEN	23
4. DE SLEUTELPLEKKEN	24
1. HEER JANS' DAM	26
2. NATUURLEERPAD LANGS DE WAAL	28
3. WAAL HAVENTJE	30
4. WEVERSHOEK	32
5. RIJSOORD	34
6. DE NES	36
7. ACHTERAMBACHTSEWEG	38
8. VAN RIVIER TOT RIVIER	40
5. KLANKBORDGROEP	42
6. DE VOLGENDE STAP	44
COLOFON	45

1. Inleiding

De Waal is een uniek stukje van IJsselmonde, met een rijke historie en bijzondere kwaliteiten. De Waal en haar oevers hebben op veel plekken een eigen sfeer behouden, kleinschalig, landelijk en rustiek. Op sommige plekken vind je nog het oorspronkelijke karakter met kleinschalige tuinbouw, boomgaarden en verspreide woonbebouwing terug, met typische doorzichten vanaf de dijken naar het water.

De charmante kleinschaligheid die zo typerend is voor de Waaloevers wordt op verschillende plaatsen aan het oog onttrokken door bebouwing en kassencomplexen die de kleinschaligheid ontgroeid zijn. Bovendien zijn door de jaren heen steeds meer oevers bebouwd, waardoor de plekken steeds schaarser worden waar je de Waal en haar oevers kan beleven.

Om ervoor te zorgen dat de charmes van de Waal behouden blijven heeft de landschapstafel het initiatief genomen om deze Waalvisie op te stellen. Een belangrijk doel is ook om deze charmes zichtbaar en beleefbaar te maken voor de recreant en de voorbijganger, en de Waal beter aan te sluiten op het bestaande recreatieve netwerk.

Samen werken aan de Waalvisie

De Waalvisie is tot stand gekomen in een samenwerking tussen de 4 aangrenzende gemeenten Ridderkerk, Barendrecht, Zijndrecht en Hendrik Ido Ambacht. Door samen te werken is de aanpak efficiënter, en kan het gewenste beeld over de gemeentegrenzen heen worden bereikt.

Ook de regio is betrokken geweest bij de aanpak van de Waalvisie. Bewoners en betrokkenen hebben aan het begin van het traject hun meegedacht over de opgaven die met de Waalvisie moeten worden aangepakt. In een later stadium heeft een klankbordgroep zich gebogen over de inhoudelijke voorstellen van deze visie. Uit de opmerkingen van de klankbordgroep is op te maken dat privé belangen en algemene belangen niet altijd samengaan. Er is dan ook zoveel als mogelijk rekening gehouden met alle belangen, maar wel steeds met het hoofddoel van deze visie in gedachten: *het beter zichtbaar en beleefbaar maken van de Waal voor de recreant en voorbijganger*. Een samenvatting van de opmerkingen is opgenomen aan het einde van dit document.

2. De visie voor de Waal

Een veranderend beeld

Het gebied rondom de Waal biedt van oudsher ruimte aan landbouw (vlas), kleinschalige fruitteelt, wonen, werken en recreatie. In de afgelopen decennia is het eiland van IJsselmonde steeds verder verstedelijkt, dit heeft ook het beeld van de Waal veranderd. Kleinschalige landbouw heeft op verschillende plekken plaats gemaakt voor grootschalige kassencomplexen, en de aan landbouw gerelateerde bebouwing (kleine schuren en woningen) zijn op veel plaatsen vervangen door riante woningen. De oevers aan de noordzijde zijn inmiddels voor een heel groot deel bebouwd.

Vanzelfsprekende identiteit

Tussen de recent gebouwde woningen zijn ook gebouwen te vinden met een veel langere historie. Bij deze gebouwen zijn vaak nog de verschillende tijdperiodes af te lezen. De bouwtechnieken zijn in de afgelopen decennia sterk veranderd, in eerdere

bouwperiodes was men veel afhankelijker van lokale omstandigheden en bouwtechnieken. Zo zorgden de ondergrond van de oevers en de dijken, in combinatie met de traditionele bouwtechnieken voor een plekeigen karakter, met een vertrouwde vanzelfsprekende identiteit.

Steeds minder plekeigen

Naarmate de bouwtechnieken zich ontwikkelen zie je dat het beeld van de bebouwing steeds minder afhankelijk wordt van de locatie. Waar eerder rekening moest worden gehouden met de wat zwakkere ondergrond van de oevers en beschikbare lokale materialen is nu technisch vrijwel alles mogelijk. Daarmee verdwijnt ook steeds meer het unieke karakter van de Waal.

Het karakter van het landschap van de Waal is door de jaren heen dus niet alleen steeds meer

geprivatiseerd, maar ook steeds 'algemener' geworden. Dat wat de Waal zo kenmerkend en eigen maakt verdwijnt steeds verder, terwijl er in deze tijd juist behoefte is aan een eigen streek karakter, eigenheid en identiteit.

Een ruimtelijke strategie voor de Waal

Hoe mooi we de Waal nu ook vinden, we kunnen het bestaande beeld niet bevroren. Zoals er in de afgelopen jaren ontwikkelingen zijn geweest, zo zal dat ook in de toekomst zijn. Om ervoor te zorgen dat het karakter en de eigenschappen van de Waal die we nu koesteren niet (nog verder) verloren gaan is een ruimtelijke strategie nodig. Daarbij gaat het niet alleen om welke functies op welke plek wenselijk zijn, maar ook om de manier waarop deze functies worden vormgegeven. Daarmee wordt bedoeld dat bij ruimtelijke ingrepen rekening wordt gehouden

met de typische kenmerken van het Waallandschap, de ontwikkelingsgeschiedenis, schaal, maat, functionaliteit, ruimtelijke opbouw, samenhang en verschijningsvorm van de directe omgeving en met de inpassing van de ruimtelijke omgeving.

Zichtbaar en beleefbaar

Bij alle ruimtelijke ingrepen is het ook van belang dat er rekening wordt gehouden met de doelstellingen van deze visie; in hoeverre dragen ontwikkelingen bij aan het zichtbaar en beleefbaar maken van de Waal voor recreanten en voorbijgangers.

Om te voorkomen dat de Waal nog verder 'verstopt' raakt en verder geprivatiseerd wordt, moet er in geen geval gebouwd worden in de resterende zichtvensters op de Waal. Daar waar mogelijk moet de Waal weer meer in beeld komen en het landschapsbeeld van IJsselmonde verrijken.

Opgaven en sleutelplekken

Om de Waal beter zichtbaar en beleefbaar te maken worden er in deze visie een aantal opgaven benoemd. Deze opgaven gelden voor de gehele Waal en sluiten aan bij bestaande beleidsdoelstellingen en bij wat er op de 'Waalavonden' is besproken. Een aantal plekken zijn benoemd als sleutelplek, hier liggen

kansen om de opgaven te realiseren en om deze plekken te ontwikkelen als 'poorten' naar de Waal. In de volgende hoofdstukken komen deze opgaven en sleutelplekken aan bod.

Er zijn nog maar weinig plekken waar de Waal zichtbaar is vanaf de weg

3. Opgaven voor de Waal

1. Vertier en waterplezier

De opgave is om het gebruik en de beleving van de Waal te bevorderen zonder dat dit ten koste gaat van de huidige kwaliteiten en het woongenot. Een belangrijk punt daarin is het herinvoeren van de registratie voor boten en verbetering van de handhaving. Op deze manier kan er beter toezicht worden gehouden en kan het aantal 'verweesde' en gezonken bootjes in de hand gehouden worden. Ook het aanmoedigen van het gebruik van fluisterboten sluit hier goed bij aan.

Er is behoefte aan een aantal voorzieningen voor de waterrecreatie. Zo is er een wens voor ligplaatsen, die door booteigenaren gehuurd kunnen worden. Er is ook behoefte aan steigers waar recreanten voor korte duur kunnen aanmeren, bijvoorbeeld om even uit de kano te stappen voor een lunch. Verder zijn de huidige voorziening om boten te water te laten toe aan een opknappbeurt.

2. Onbezorgd wandelen en fietsen

De dijken en wegen langs de Waal moeten veiliger worden. Voor fietsers en wandelaars zijn de wegen te druk, maar ook bewoners hebben hier veel last van. Tegelijkertijd zijn de dijken langs de Waal belangrijke landschappelijke elementen. Te veel verkeersremmende maatregelen ontnemen de charme van deze karakteristieke dijken. Op de Noldijk, Pruilmendijk en Waalweg moet de snelheid worden terug gebracht naar 30 km/u. Het autoverkeer is zoveel mogelijk te gast en beperkt zich tot bestemmingsverkeer. Hiermee wordt prioriteit gegeven aan voetgangers en fietsers. In het kader van veilig recreëren behoeven ook de routes langs de spoorbrug een verbetering. Vanaf het water wordt de onderdoorgang onder de snelweg als onveilig ervaren.

3. Gastvrije Waaloevers

Niet alleen vanaf het water, maar ook vanaf het land biedt de Waal een bijzondere beleving. De Waal moet vanaf de oevers op nog meer plaatsen beleefbaar worden gemaakt, en bestaande zichtvensters moeten behouden worden. De opgave is om een aantrekkelijk netwerk van routes, knooppunten en bestemmingen te ontwikkelen. Voorzieningen als trekpontjes, bankjes, afvalbakken een watertappunt en laadpunten voor de fiets maken de Waaloevers gastvrij. Ook parkeergelegenheid op strategische locaties en eenduidige bewegwijzering zijn onderdeel van de opgave. Hierbij kan gedacht worden aan een TOP (toeristisch overstap punt). (nacht)Visserij vormen een speciale groep recreanten op het land. Vanwege de overlast is nachtvisserij binnen de bebouwde kom niet meer toegestaan.

4. Het verhaal van de Waal

De geschiedenis van de Waal en haar omgeving ligt besloten in verhalen, in relictten in het landschap. Veel van de geschiedenis is onbekend voor bezoekers en gebruikers van het gebied. Denk bijvoorbeeld aan de kunstenaars in Rijsoord, de vlascultuur en de voormalige binnenvaart op de Waal. Maar ook aan de capitulatie die in Rijsoord is ondertekend en sporen van bewoning uit de Romeinse tijd. Er liggen kansen in het zichtbaar en herkenbaar maken van de geschiedenis. Dat kan bijvoorbeeld met borden, thematische routes, kunst en educatie.

5. Natuurparel de Waal

De Waal als geheel is een waardevolle natuurparel, waar rust en stilte belangrijke waarden zijn. Recreatie en natuur gaan niet altijd goed samen. Het is daarom van belang om maatregelen te treffen om kwetsbare natuur te beschermen, en waar mogelijk verder te ontwikkelen. Met name de rietkragen zijn kwetsbaar, voor golfslag, maar ook voor vissers die een afgelegen plekje zoeken.

6. De natuur als leermeester

De opgave voor natuureducatie ligt voornamelijk in (robuuste) voorzieningen. Er is een wens voor een nieuw centraal gebouw voor (natuur) educatie en voor de vrijwilligers die actief zijn in het Waalbos. Het gebouw moet een plek krijgen nabij de molen van Rijsoord. Ook het Waalpad is een basis voor natuureducatie. Robuuste materialen moeten zorgen voor de toekomstbestendigheid hiervan.

3.1 Vertier en waterplezier

Naast de herinvoering van de registratieplicht en het verhogen van de handhaving komen er een aantal voorzieningen voor water recreatie bij, of worden de bestaande voorzieningen opgeknapt.

Overzicht voorzieningen

1. Kano routes

Voor een aantrekkelijk kanogebied ontbreken er nog een aantal verbindingen:

- » Verbinding met de zuidpolder
- » Verbinding met de Devel
- » Doorvaarbaar maken van de Nes

2. Boothellingen

Op dit moment zijn er twee plekken waar mensen hun boot te water kunnen laten. Beide boothellingen zijn toe aan een onderhoudsbeurt.

3. Ligplaatsen

Wie een ligplaats zoekt voor een boot is op dit moment aangewezen op particulieren die een tuin hebben aan de Waal. Officiële ligplaatsen zijn er nauwelijks, maar er is wel vraag naar, net als naar passantenplaatsen.

4. Steigers

Voor wie even aan wil meren, of een plek zoekt om te vissen zonder het riet te beschadigen zijn steigers nodig op verschillende plekken langs de Waal.

5. Zwemplek

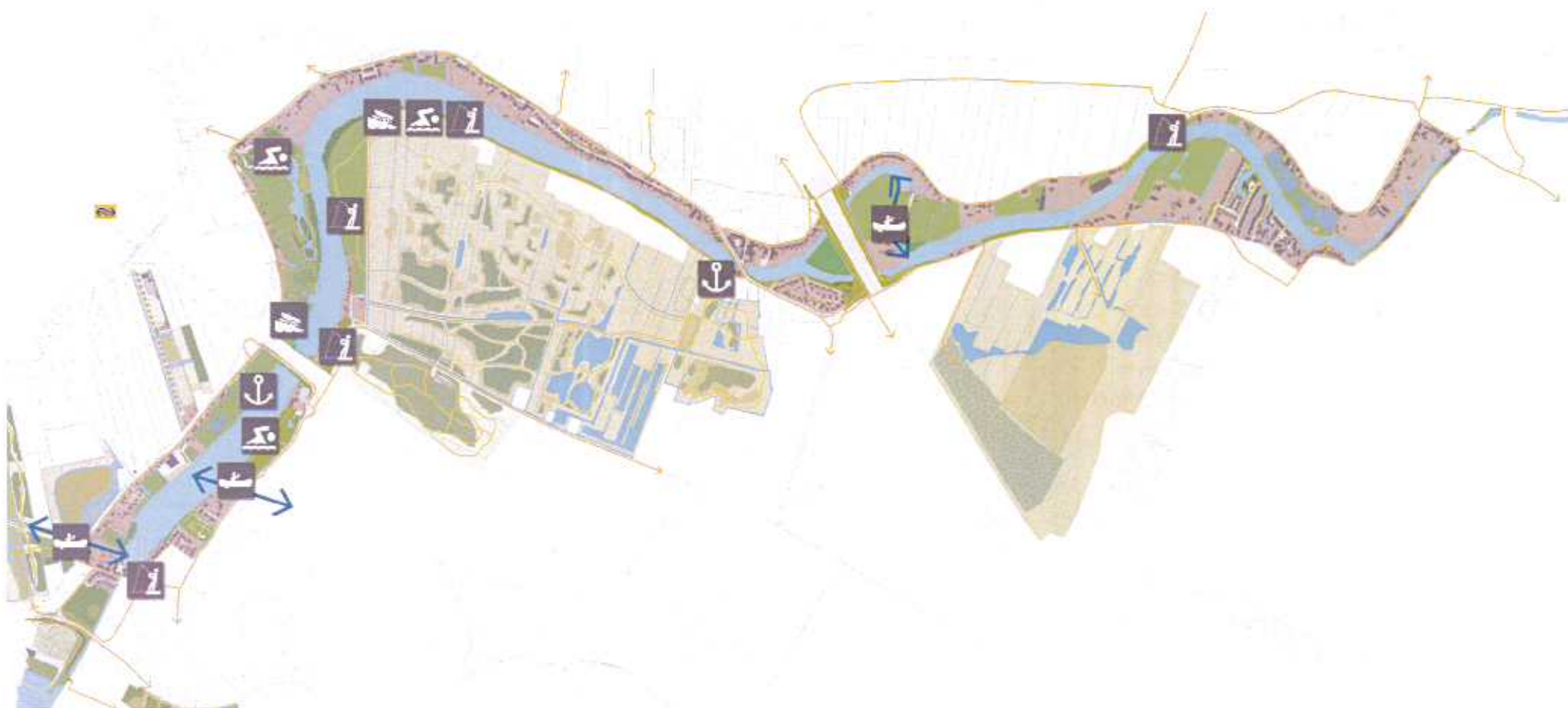
De Surfbocht is een populaire zwemplek, net als de Wevershoek. Voor beide plekken geldt dat de voorzieningen onvoldoende zijn. Bij de surfbocht mist een zwemtrap. De zwemplek in Heerjansdam is geliefd.

Bij mooi weer is het druk op de Waal, maar veel schippers houden zich niet aan de snelheid.

De zwemplek in Heerjansdam is populair.

De belangrijkste wens is om het toezicht voor met name hard varen te verscherpen op de Waal.

Er is behoefte aan steigers, voor de vissen, kanoen, roeien, andere boten en zwemmen.

Een grote wens is om de vergunningplicht opnieuw in te voeren.

3.2 Onbezorgd wandelen en fietsen

Hoewel de Waal een prachtig gebied is, is het niet overal een veilige plek om te wandelen of fietsen. Op veel plekken wordt veel te hard gereden. Om onbezorgd te kunnen wandelen en fietsen langs de Waal moet er voorrang worden gegeven aan het langzaam verkeer.

Verbeterpunten veiligheid:

1. Bestemmingsverkeer

Zowel voor de Noldijk als de Pruimendijk zijn ingrepen nodig om de wegen verkeersveilig te maken. Deze wegen moeten worden ingericht als 30 km/u zones en alleen toegankelijk zijn voor bestemmingsverkeer.

2. Kruising spoor

Zowel aan de zijde van Barendrecht als aan de zijde van Heerjansdam zijn de spoorviaducten ongeschikt voor voetgangers. Een voetgangervriendelijke verbinding tussen beide oevers ontbreekt.

De spoortunnel bij de Noldijk is te smal voor wandelaars.

De wegen langs de Waal zijn aantrekkelijk om te fietsen, maar automobilisten rijden hier vaak veel te hard.

Om veilig te kunnen wandelen en fietsen op de dijken is het nodig om het profiel aan te passen. Alleen zo blijven de landschappelijke kwaliteiten van de dijken bewaard.

Met een lichtgewicht verbreding langs de spoorbrug aan de noordzijde is de oversteek voor voetgangers veel prettiger.

3.3 Gastvrije Waaloevers

Om de Waal zichtbaar en beleefbaar te maken, is er behoefte aan een aantal voorzieningen bij. Enerzijds dienen deze het gemak van de recreant, anderzijds worden er keuzes gemaakt die de overlast verminderen.

Overzicht voorzieningen en ingrepen:

Nieuwe wandelverbinding

Voor het wandelnetwerk missen 3 verbindingen:

- > Langs de Barendrechtse Waaloever
- > Tussen de Rijksweg en Sandelingen Ambacht
- > Tussen H.I. Ambacht en de Crezeepolder

2. Trekpont

Er is een wens voor 2 beeververbindingen in de vorm van een trekpont:

- > Tussen de Wevershoeken het Waalbos
- > Bij Oostendam

3. Zichtbaar maken en houden van de Waal

De bestaande zichtlocaties behouden, en op enkele plekken kan de Waal beter zichtbaar worden gemaakt door beplanting te verwijderen.

4. Voorzieningen

Op een aantal punten bankjes of picknicktafels plaatsen.

Ter hoogte van het recreatieve overstappunt en in de Wevershoek een watertappunt plaatsen.

In de surfbocht is ruimte voor kleinschalige (seizoens)horeca. Deze draagt tevens bij aan de sociale veiligheid, en biedt sanitaire voorzieningen.

5. Markante plekken

Aan beide uiteinden van de Waal is het uitzicht op de Waal zeer bijzonder. Aan beide zeiden wordt dit niet benut, en liggen kansen voor een horeca onderneming.

6. Nachtvissen verboden

Om overlast en uitwerpselen te voorkomen is nachtvissen binnen de bebouwde kom ongewenst.

7. Aanduiding parkeervoorzieningen

Er zijn al redelijk wat parkeervoorzieningen maar deze moeten beter worden aangegeven. Het moet voorkomen worden dat recreanten op ongeschikte plekken gaan parkeren, zoals langs de Waalweg. Op deze plek kan een recreatief knooppunt of een TOP (toeristisch overstap punt) bijdragen aan de duidelijkheid.

Bestaande doorzichten naar de Waal worden gewaardeerd en moeten bewaard worden.

3.4 Het verhaal van de Waal

Het verhaal van de Waal gaat over vroeger en over nu. Historisch onderzoek is nodig om het verhaal te kunnen vertellen. Dat kan via informatieborden, maar ook op andere manieren. Bijvoorbeeld door middel van kunst, of zelfs schilderlessen, maar denk ook aan een proefveld met vlas, of een herkenningsteken voor de gebouwen die met de vlascultuur te maken hebben.

Aandachtspunten Waalverhaal:

1. Informatievoorziening

Na onderzoek plaatsen van informatieborden en andere vormen van informatievoorziening.

2. Markante gebouwen

Langs de Waal staan verschillende (rijks) monumenten, maar ook veel markante of anderszins historisch relevante gebouwen zonder beschermde status. Om de karakteristieken van de Waal te bewaren moet in beeld gebracht worden welke gebouwen met het karakteristieke beeld van de Waal zijn verbonden.

3. Uitzicht en zichtrelaties

De uiteinden van de Waal verdienen een meer prominente bestemming en uitzicht op de Waal. Maar ook de relatie met het buitenwater (havenkanaal) moet hier beter zichtbaar worden gemaakt.

4. Heemtuin, vlascultuur en akkerkruiden

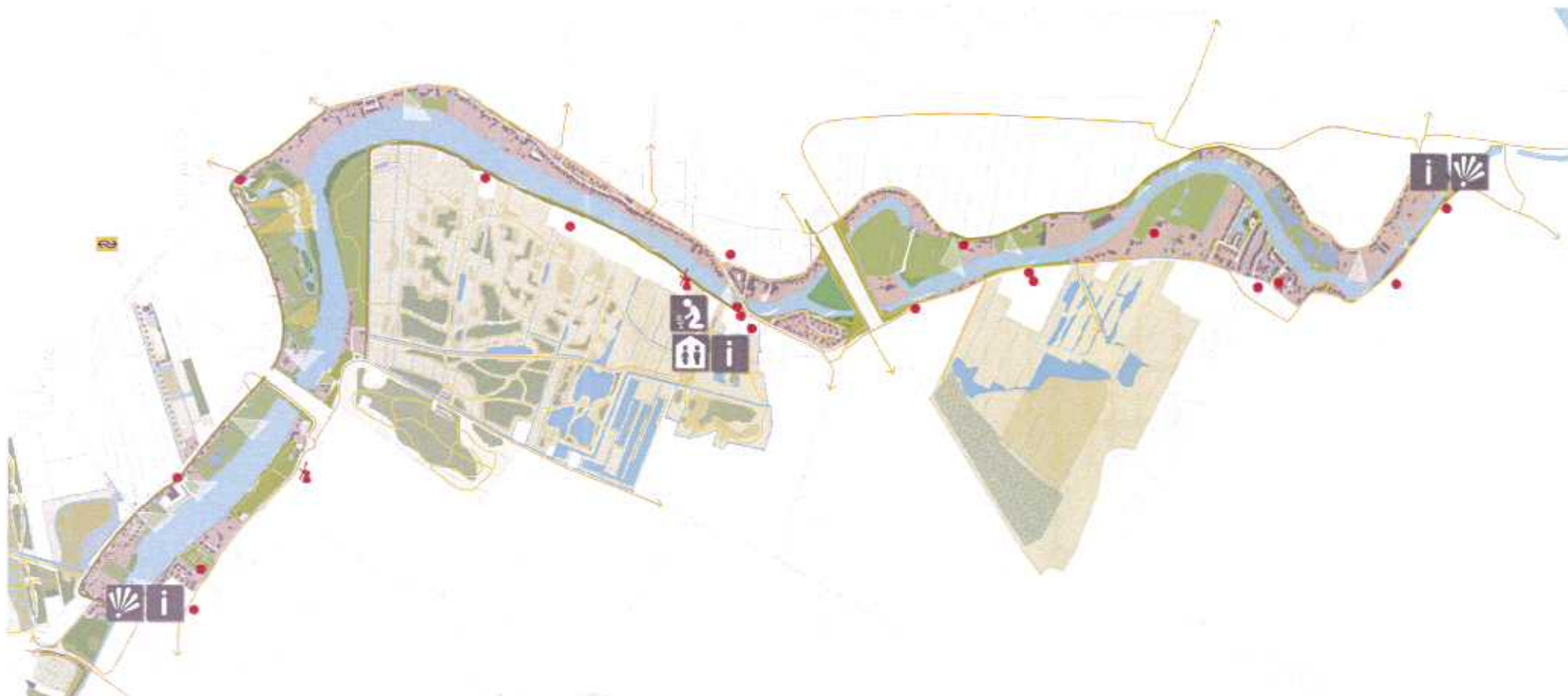
Om de rijke historie in vlascultuur en landbouw tastbaar te maken wordt er een akker met vlas aangelegd. Ook een heemtuin en een proefveld met akkerkruiden dragen bij aan het vertellen van het verhaal van de Waal.

De geschiedenis van het gebied is soms wel zichtbaar, maar niet altijd duidelijk voor voorbijgangers, zoals deze vlasroterij.

Rijsoord was ooit een beroemd kunstenaarsdorp.

Gebiedsinformatie op een leuke manier gepresenteerd.

Er is een plan om nabij de molen vlas en graan te telen, waarbij het graan gemalen kan worden in de molen.

Een herkenbare markering voor bijzondere gebouwen die bijdragen aan het verhaal van de Waal.

3.5 Natuurbescherming en -ontwikkeling

De Waal is van zichzelf al een natuurparel. De bijzonder goede water kwaliteit is hiervan een goed bewijs, en ook het rijke waterleven getuigt hiervan. De rietoevers geven niet alleen een mooi beeld, maar vormen ook een belangrijk biotoop. Het riet langs de Waal is in de afgelopen jaren afgenomen, en verdient bescherming.

Aandachtspunten natuurbehoud:

1. Behoud rietoevers

Bestaande rietoevers blijven behouden. Wanneer er te hard gevaren wordt gaat dit ten koste van de rietoevers en de nesten hierin. Beter toezicht is daarom ook voor de natuur noodzakelijk. Nieuwe steigers kunnen voorkomen dat vissers het riet verder stuk maken.

2. Reguleren krabbescheer

Krabbescheer is een indicator voor schoon water, en ook een belangrijk (onder water) biotoop. Tegelijkertijd is het niet altijd een goede combinatie met recreatie op het water. Met technische voorzieningen en afgestemd maaibeheer kan het leefgebied worden afgeschermd.

3. Ontwikkeling natuur en natuurvriendelijke oevers

De rietkragen worden beschermd en vormen op zichzelf natuurvriendelijke oevers. Op enkele plekken kan meer ruimte worden gemaakt voor natuur zoals bij het havenkanaal van Heerjansdam, de graslanden bij Barendrecht en de akkerranden van de Nes.

De plant krabbescheer komt in Nederland maar weinig voor, de Waal heeft een bijzonder goede waterkwaliteit.

De rietkragen hebben zowel onder als boven water een belangrijke ecologische functie en moeten behouden worden.

Met een constructie in het water en afgestemd maaibeheer kan de krabbescheer in toom worden gehouden.

Op een aantal plaatsen kunnen natuurvriendelijke oevers worden aangelegd.

3.6 Leren van de natuur

De Waal is een omgeving die rijk is aan natuur. Natuur is kwetsbaar, recreatie en natuur gaan niet altijd samen. Natuureducatie draagt bij aan natuurbehoud, ook in de vorm van natuurspelen. In Heerjansdam is een natuurpad ontwikkeld waar veel aandacht is voor natuureducatie. De praktijk leert echter wel dat robuuste materialen nodig zijn voor een goed behoud.

Natuureducatie

1. Informatiecentrum

Stichting natuurbeheer Waalbos heeft de ambitie om naast hun activiteiten t.b.v. natuurbeheer ook natuureducatie te bieden. Deze plek kan ook gebruikt worden voor informatie over de streek en kleinschalige voorzieningen bieden zoals sanitair.

2. Natuurleerpad

Zowel in Heerjansdam als bij het informatiecentrum wordt een robuust natuurleerpad ontwikkeld, met informatievoorziening die bestand is tegen een stootje.

3. Vogelkijkscherm

Vogels kijken is niet meer alleen voor de experts als er ook een vogelkijkscherm is.

4. Natuurlijke speelplek

Een schommel en een glijbaan passen niet bij een speelplek in de natuur. De Wevershoek is een mooie locatie voor een natuurspeelplek waar kinderen kunnen ravotten, en al spelend de natuur leren waarderen.

De huidige speelvoorzieningen in de Wevershoek hebben weinig te maken met spelen in de natuur.

Bij het natuurleerpad in Heerjansdam wordt al veel gedaan aan natuureducatie.

Leren van de natuur tijdens een evenement.

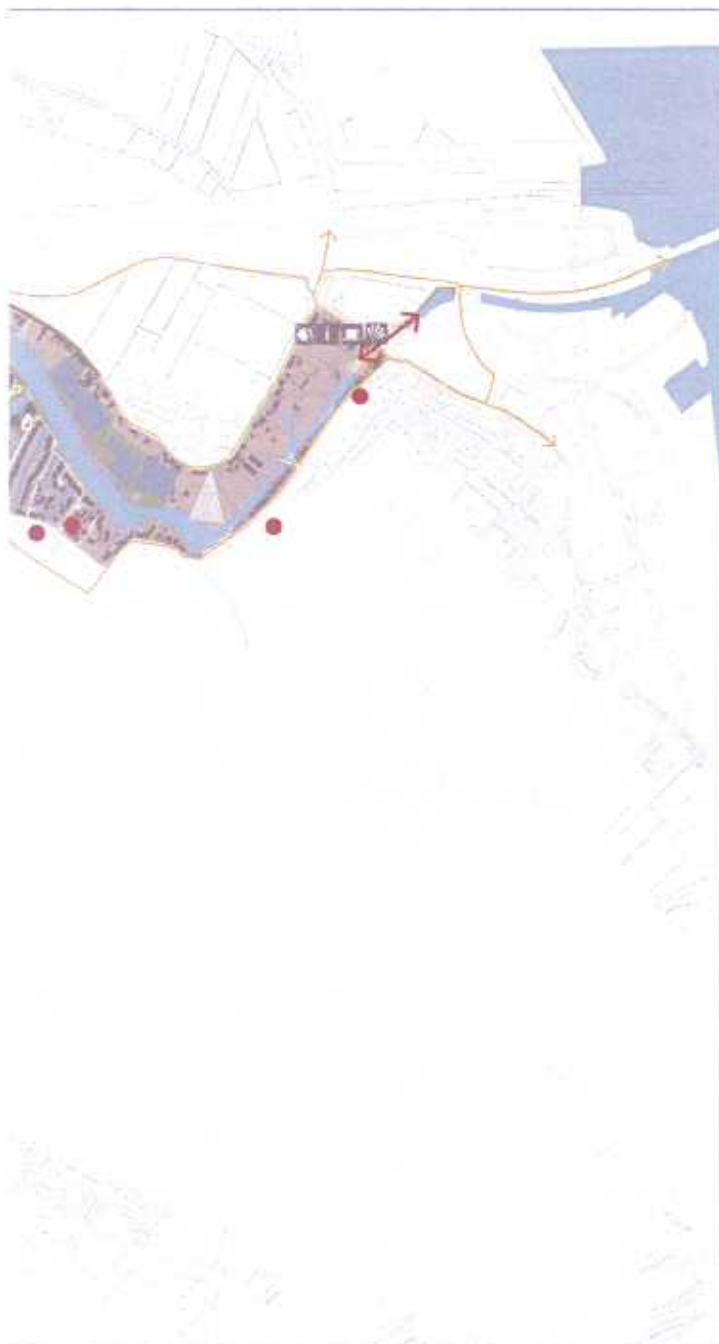

Er is een grote wens voor een opvallend gebouw met voorzieningen bij de molen.

Bij een natuurleerpad kom je verschillende educatieve onderdelen tegen.

3.7 Overzicht van alle opgaven

Vertier en waterplezier		Kano routes	Voorzieningen		Markante plekken
		Boothellingen			Nachtvissen verboden
		Ligplaatsen			Recreatief overstappunt
		Steigers	Verhaal van de Waal		Informatievoorziening
		Zwemplek			Markante gebouwen
Veiligheid		Bestemmingsverkeer			Uitzicht en zichtrelaties
		Kruising spoor	Natuur		Heemtuin, vlascultuur en akkerkruiden
Voorzieningen op de oevers		Nieuwe wandelverbinding			Behoud rietoevers
		Trekpunt			Reguleren krabbescheer
		Zichtbaar maken en houden van de Waal	Natuureducatie		Ontwikkeling natuur
		Bankjes of picknicktafels			Informatiecentrum
		Watertappunt			Vogelkijkscherm
		(seizoens)horeca			Natuurlijke speelplek

4. De sleutelplekken

Poorten naar de Waal

Sleutelplekken zijn locaties waar het beleefbaar maken van de Waal goed kan bijdragen aan de samenhang van het gebied en aan de realisatie van de kernopgaven. De Sleutelplekken vormen als het ware poorten naar de Waal waar verschillende kwaliteiten van de Waal zichtbaar worden.

De sleutelplekken die benoemd zijn, zijn ook de plekken waar zich de belangrijkste kansen bevinden. Er is inzet nodig om deze plekken ook echt tot sleutelplekken te ontwikkelen.

Om welke plekken gaat het?

Er zijn 8 sleutelplekken benoemd. Deze zijn op de kaart aangegeven. In dit hoofdstuk worden de sleutelplekken beschreven met de verschillende kwaliteiten en potenties per sleutelplek.

1. Heer Jans' Dam

LOCATIE:

Nabij de kern van Heerjansdam

KWALITEITEN:

Uitzicht, dorps

THEMA'S:

Verbinden, historie, natuur, visitekaartje

POTENTIES:

- Voormalig gemeentehuis of gemaal als horecapunt
- Havenkanaal/ voorhaven met natuurvriendelijke oevers
- Routes: verbinding met de Oude Maas
- Transformatie bedrijven naar woningen
- Verbinding met het kleine veld
- Aanmeerplek voor boten

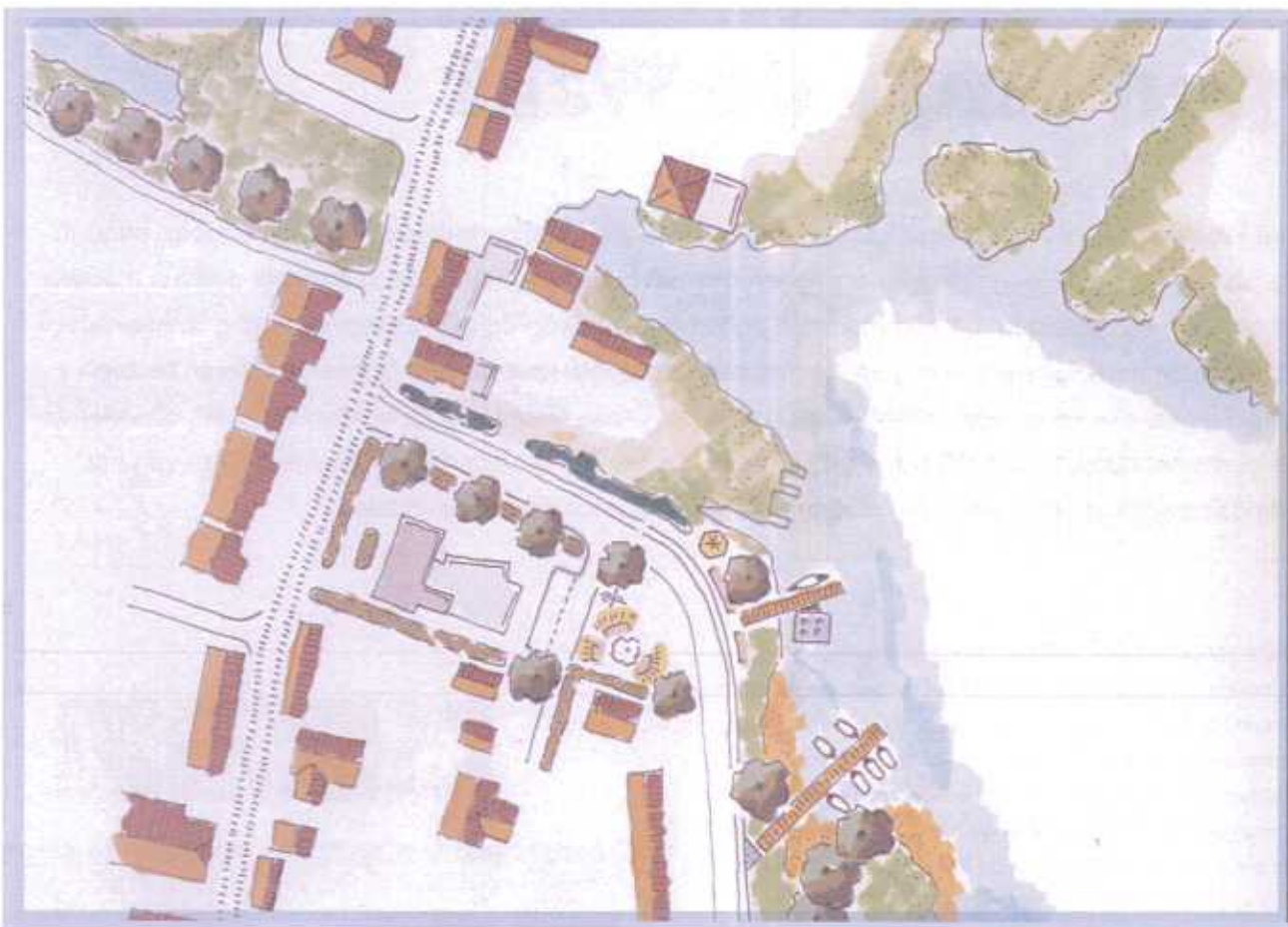
Heerjansdam kan worden gezien als beginpunt of als eindpunt van de Waal. Ooit was de Waal onderdeel van een dynamische delta, maar al vroeg in de 14e eeuw werd de Waal aan 2 kanten afgedamd. Sinds die tijd is er alleen nog het havenkanaal dat herinnert aan de vroegere verbinding. Tegenwoordig is deze relatie nauwelijks meer zichtbaar; het gemaal is enigszins verstopt, en het havenkanaal ziet eruit als een gewone sloot. In een groter verband biedt deze plek aan de Waal kansen voor recreatieve ontwikkelingen, onder meer als schakel tussen de recreatie op de Waal, de polders van Barendrecht en Heerjansdam, en de Oude Maas.

Dit eerste sleutelpunt biedt veel potenties om de Waal beter zichtbaar en beleefbaar te maken, en een bijdrage te leveren aan het verhaal van de Waal. De locatie is een schakelpunt tussen verschillende gebieden: de Waal, (speel) polder Buitenland, de Zuidpolder, de jachthaven, het kleine veld en natuurlijk de historische kern van Heerjansdam. Maar om een echt schakelpunt te kunnen zijn is een trekker nodig, bijvoorbeeld een horeca-punt, en moeten de kwaliteiten van de plek beter worden benut. Bovendien is het noodzakelijk om de verbindingen tussen deze gebieden tot stand te brengen of te verbeteren.

Deze plek is een mooie locatie voor (kleinschalige) horeca, en wellicht ook voor de verhuur van kano's of fluisterboten. Bijvoorbeeld in het voormalige gemeentehuis, het gemaal, of juist meer richting de jachthaven. Dit is de plek waar de historie van de dam verteld kan worden, waarbij ook het karakteristieke gebouw van het gemaal een rol kan spelen. Passerende recreanten op het land en op het water hebben hier straks een prachtige pauzeplek.

Uitzicht vanaf het voormalige gemeentehuis

De sleutelplek is een knooppunt temidden van verschillende recreatiegebieden.

Mogelijke inrichting van het plein langs de oever.

Het is een knooppunt waar veel verschillende (wandel)routes samen komen

Maak aan het water echt een plek, met een zitmogelijkheid aan het water en aanlegmogelijkheden voor boten.

De plek aan het water is zeer geschikt voor (seizoens) horeca.

2. Natuurleerpad langs de Waal

LOCATIE:

IJssbaan Heerjansdam

KWALITEITEN:

Openbaar, natuur

THEMA'S:

Natuureducatie, kanoroute

POTENTIES:

- Aansluiting bij Waalbos,
- Vlonder op het water,
- Robuuste middelen voor natuureducatie,
- Kano overstap plaats richting Devel.

Het Waalpad vormt als 2e sleutelpunt een bijzondere plek. Buiten het centrum van het dorp, maar in de harten van vele Heerjansdammers liggen hier het buitenzwembad, het restaurant met het mooiste uitzicht, de schaatsbaan, het zwemponton en het clubhuis van de activiteitenvereniging Heerjansdam. Daarachter, min of meer verscholen, ligt het natuurleerpad, waar al vele (school) kinderen hebben geleerd over de natuur. Het pad is kwetsbaar, en (te) vaak slachtoffer geworden van vaak onwetende en soms onbedoelde vandalisten. Hier ligt een kans om het Waalpad onderdeel te maken van het wandelnetwerk rondom de Waal, met gebruik van robuuste educatiemiddelen.

Deze plek biedt potenties om de natuureducatie beter in te bedden in het recreatieve netwerk rondom de Waal. Zowel het pad als de Waal zijn nu enigszins verstopt en zorgvuldige aanpassingen kunnen helpen om zowel de natuureducatieve aspecten als de Waal beter zichtbaar te maken. Een vlonderpad langs het water is avontuurlijk en biedt een nieuw beeld op de Waal en de Waaloevers. Zo wordt de Waal beter zichtbaar en het Waalpad aantrekkelijker. Stevige en robuuste middelen voor natuureducatie maken het natuurpad beter weerbaar tegen (onbedoelde) vandalisten. Denk bijvoorbeeld aan een vogelkijkscherm van cortenstaal, en stevige bordjes voor informatievoorziening. Ook in het Waalbos komen voorzieningen voor natuureducatie, deze kunnen in samenhang worden ontwikkeld.

De locatie biedt ook een mogelijkheid voor het creëren van een nieuwe kano route naar de Devel vanaf de Waal. De sloot ter hoogte van het zwemstrandje sluit aan op een netwerk van watergangen die de kanovaarders naar de Devel brengt.

Het natuurleerpad in Heerjansdam

Een vlonderpad is avontuurlijk en biedt een nieuw beeld op de Waal en de Waaloevers

Voorbeeld van een robuust vogelkijkscherm

Voorbeeld van een kano overstapplaats

3. Waal haventje

LOCATIE:

Barendrecht

KWALITEITEN:

Vrij zicht op de Waal

THEMA:

Ligplaatsen

POTENTIE:

- Ligplaatsen voor kleine plezierboten,
- Watersportvereniging,
- Openbaar toegankelijk,
- Picknick plek,
- Landschappelijke inrichting.

De locatie van de derde sleutelplek is een van de zeldzame plekken aan de noordoever van de Waal waar vrij zicht is op het water. Van oudsher liggen hier bootjes, maar er is nooit echt sprake geweest van officiële ligplaatsen. Zodoende is de plek in de afgelopen jaren sterk verommeld. Na een opruimslag liggen de meeste bootjes er weer wat netter bij, maar de plek biedt potentie voor de aanleg van een echt haventje, waar een levendige plek kan ontstaan. Het overgrote gebied is nu in gebruik als paardenweide. Hier liggen kansen om het gebied een meer natuurlijke inrichting te geven zoals ook het nieuwste deel van de Wevershoek. Met als belangrijkste voorwaarde dat het zicht op de Waal gewaarborgd wordt.

Deze plek biedt kans om eigenaren van kleine boten een fijne ligplaats te bieden, met eenvoudige faciliteiten. Met een (verenigings) gebouw en een terras kan er op deze locatie een levendige plek ontstaan die ook voor mensen die geen ligplaatshouder zijn het bezoeken waard is. Bijvoorbeeld voor een kopje koffie, met uitzicht op de haven en de Waal. De insteechaven biedt op compacte wijze plek aan ongeveer 50 boten, zonder dat de hele Waaloever 'geprivatiseerd' wordt door ligplaatsen. Direct langs de Waaloever kan een wandelpad ontwikkeld worden, iets wat maar op weinig plekken langs de Waal voorkomt. Het gebied houdt een openbaar karakter, met een minimum aan hekken. De huidige paardenweides krijgen een meer natuurlijke inrichting met bloemrijke graslanden, vergelijkbaar met de recent ontwikkelde grasweides bij de Wevershoek. Parkeren is een aandachtspunt vanwege de aansluiting op de Noldijk.

Huidige beeld locatie haventje

Impressie van een mogelijke inrichting

Een kleinschalig haventje biedt plek voor boten en evt. verhuur

Een mogelijk verenigingsgebouw is passend in het landschap

Er is een wens voor een eenvoudig wandelpad langs de oever

4. Wevershoek

LOCATIE:

Wevershoek

KWALITEITEN:

Openbaar, natuur, zicht op de Waal, contrast openheid/geslotenheid, verblijfswaarde

THEMA:

Natuurlijk spelen, verbinden, fruitbomen

POTENTIE:

- Zicht op de Waal,
- Landschapservaring,
- Fruitbomen
- Ligweide/ Waalbeleving
- Natuurlijk spelen
- Verbinding met Waalbos
- Zonering honden uitlaatplek

De Wevershoek is een kleinschalig recreatieterrein. Er zijn ligweiden, een zandstrandje en speeltoestellen voor kinderen aanwezig. Het gebied is geschikt voor watersporters, gezinnen met jonge kinderen en jongeren, maar het is vooral erg populair bij hondenbezitters. Het gebied leent zich goed voor een ommetje en wordt vooral bezocht door recreanten uit de directe omgeving. De Wevershoek heeft door de ligging en de rijk ontwikkelde natuur verschillende potenties. De aanwezige speeltoestellen kunnen bijvoorbeeld vervangen worden door een meer op de natuur geïnspireerde speelomgeving, en de locatie leent zich uitstekend als verhuurpunt van kano's. Met een kleinschalige seizoensgebonden horeca/kiosk, en door toevoeging van sanitaire voorzieningen als toilet en wasgelegenheid wordt het gebied nog aantrekkelijker voor dagrecreanten.

De huidige kwaliteiten van de Wevershoek komen niet overal even goed tot hun recht. Het park is redelijk in zichzelf gekeerd, en er is maar beperkt zicht op de Waal. Daarnaast wordt het park erg intensief gebruikt door hondenbezitters, waardoor het voor gezinnen met kinderen niet altijd comfortabel recreëren is. Het voorstel is daarom om een zonering aan te brengen in de gebruiksfuncties, en meer zichtrelaties te maken met de Waal. In het gebied rondom het zwemstrandje en de ligweides zijn honden niet langer welkom. Op andere plekken kunnen de honden vrij rond blijven lopen. Op de plek waar zeer recent de kassen stonden is het voorstel om een kleine boomgaard te ontwikkelen, passend bij het Waalkarakter.

Een trekpunt moet zorgen voor een verbinding tussen de Wevershoek en het Waalbos. Een belangrijk aandachtspunt daarbij is de doorvaarbaarheid van de Waal; andere gebruikers mogen hiervan zo min mogelijk hinder ondervinden. De kabels van de trekpunt komen daarom voldoende diep te liggen.

Huidige beeld Wevershoek

Met een trekpon (waarbij overig vaarverkeer mogelijk blijft) wordt de wevershoek verbonden met het Waalbos.

Natuurlijk en avontuurlijk spelen in de Wevershoek met laagdrempelige 'speeltoestellen'.

Een ligweide is alleen aantrekkelijk als er geen hondenpoep ligt.

5. Rijsoord

LOCATIE:

Rijsoord

KWALITEITEN:

Rijke historie, dorpsgezicht, vertrekpunt voor wandelroutes

THEMA:

Verhalen, Natuureducatie, Visitekaartje

POTENTIE:

- Poort
- Plek waarover veel te vertellen is: vlas, schilders, molen, Wapen van Rijsoord
- Gebouw voor vereniging beheer Waalbos
- Ontwikkelen van ligplaatsen
- Openbaar toegankelijke oever
- Hoogwaardige openbare ruimte
- Horeca

De sleutelplek in Rijsoord (of eigenlijk 'op Rezoord') ligt centraal in het Waalgebied. De geschiedenis van het dorp is nauw verbonden met de Waal. Rondom Rijsoord werd vooral vlas verbouwd. Bij het roten van het vlas en voor het vervoer ervan speelde de Waal een belangrijke rol. Op veel plekken langs de Waal staan oude vlasboerderijen, maar de vlasteelt zelf en de binnenvaart zijn al lange tijd uit het gebied verdwenen. De prachtige ligging van het dorp aan de Waal bleef voor kunstenaars niet onopgemerkt. Aan het einde van de 19e eeuw vormde het dorp een bruisend middelpunt van kunstenaars die van heinde en ver in het dorp neerstreken: Parijs, Amerika, Canada, Griekenland, Duitsland en zelfs Nieuw-Zeeland. Ook nu levert het beeld van het dorp aan de Waal nog een prachtig beeld, maar van deze geschiedenis is weinig te herkennen.

De centrale ligging, te midden van een rijke geschiedenis en nieuwe ontwikkelingen als het Waalbos maken dat deze plek uitermate geschikt is als uitvalsbasis voor recreatieve activiteiten. Op deze plek wordt al met veel energie nagedacht over mogelijkheden door bijvoorbeeld de natuurvereniging, maar ook door mensen die zich bezighouden met de schildergeschiedenis. Om deze energie te bundelen is een kleinschalig gebouwtje nodig, wat kan dienen als bezoekerscentrum, sanitaire voorziening, locatie voor cursussen, thuisbasis voor de natuurvrijwilligers etc. In de directe omgeving van het gebouw komen een aantal voorbeeld velden met vlas, maar ook met graan dat in de molen gemalen kan worden. Ook komen er educatieve paden als een kabouterpad. Een goede aanduiding van de locatie, bijvoorbeeld als recreatief overstappunt, is daarmee van belang. Ook de ligplaatsen langs de Waal, welke nu niet echt een status hebben, krijgen een opknabbeurt. Het voorstel is om een klein aantal ligplaatsen aan te leggen met een verzorgde uitstraling.

Zicht op de sleutelplek

Een nieuw gebouw voor de natuurvereniging als bezoekerscentrum

Een duidelijk startpunt voor recreatieve activiteiten

Het gebouw is de thuisbasis voor diverse activiteiten

6. De Nes

LOCATIE:

Polder de Nes, nabij Rijsoord

KWALITEITEN:

Landelijkheid, oorspronkelijkheid, Neslaantje

THEMA:

Verhalen, verbinden

POTENTIE:

- Nieuwe vaarverbinding
- Wandelpaden
- Beplanting toevoegen

Sleutelplek de Nes is van oorsprong een oeverwal van de Waal. Het is een plek die al heel vroeg bewoond is geweest, nog voor dat IJsselmonde bedijkt werd. Door het meanderen van de Waal heeft de oude rivierarm ten noorden de Nes zijn functie als hoofdloop van de rivier verloren en is de Nes een eiland geworden. Op dit moment is de Nes in agrarisch gebruik, met aan de zuidkant van het eiland de ligging van de Neshoeve. De waterverbinding ten oosten van de Nes is in de vorige eeuw nog lang als griend in gebruik geweest, maar later is deze doorgang gedempt met bagger uit de Waal. Samen met de aanleg van de A16 heeft dit ertoe geleid dat veel van de oude karakteristiek van de Nes is verdwenen. Toch wordt het voormalige eiland nog door vele inwoners gekoesterd.

Met een relatief kleine oppervlakte en de landschappelijke kwaliteiten van de Nes ligt het voor de hand om geen grootschalige recreatieve activiteiten te ontwikkelen. In plaats daarvan liggen activiteiten in de vorm van extensieve natuur- en landschapsbeleving veel meer voor de hand. Vanwege de lange bewoningsgeschiedenis zijn er verschillende archeologische vindplaatsen, bijvoorbeeld met sporen van Middeleeuwse bewoning. Op deze plekken kan niet worden gegraven, en ook diep wortelende beplanting kan hier niet worden toegepast. Daarom ligt het voor de hand om het agrarische karakter van de Nes te handhaven, maar deze wel toegankelijker te maken in de vorm van wandelpaden door het gebied. Natuurlijke akkerranden zorgen voor een hogere belevingswaarde. Daarnaast is er de wens om het eilandkarakter weer terug te brengen, zodat er een rondje gevaren kan worden. Dit in combinatie met natuurontwikkeling, in de vorm van natuurvriendelijke oevers met riet.

Het Neslaantje

Door het terugbrengen van het eilandkarakter kan er weer rondom de Nes gevaren worden.

De nieuwe watergang wordt in combinatie met natuurvriendelijke (riet) oevers aangelegd.

Extensieve recreatie in de vorm van wandelpaden over de akkers.

7. Achterambachtseweg

LOCATIE:

Focuspunt Achterambachtseweg/ Sandelingen Ambacht

KWALITEITEN:

Sandelingen Ambacht, directe locatie aan de Waal, openheid

THEMA:

Verbinden

POTENTIE:

- Functionele verbinding tussen Waal en Sandelingen Ambacht;
- Picknickmogelijkheden;
- Kleinschalige horeca;
- Speelplek;
- Mogelijk verhuur van bootjes en kano's.

Deze sleutelplek ligt op het raakvlak tussen het recent ontwikkelde natuur- en recreatiegebied Sandelingen Ambacht en de Waal. Hier zijn de oever van de Waal en het recreatiegebied met elkaar verbonden. Net als op de Pruimendijk en de Noldijk wordt er op de Achterambachtseweg veel te hard gereden. Voor een goede aansluiting tussen deze twee gebieden, en voor een prettige recreatieve beleving zal de verkeerssituatie op deze weg moeten worden aangepast. In de eerder vastgestelde gebiedsvisie Waalzone van Hendrik Ido Ambacht (2014) is deze plek ook in beeld gebracht, de benoemde ambities voor deze locatie vormen samen deze sleutelplek.

Sinds enige tijd staat er op deze locatie de Frelustal. In deze stal staan oud Hollandse schapen en runderen, welke niet alleen een mooi beeld opleveren in het landschap, maar ook een educatieve waarde hebben. De deuren van de Frelustal staan open voor bezoekers en er is een educatief programma. Juist omdat er op dit punt al wat te beleven is, is dit punt een mooie plek voor een kleinschalige horecavoorziening (kiosk/theetuin). Voor een goede samenhang tussen de twee gebieden moet er een brede en verkeersveilige oversteekplaats komen. Zo ontstaat er een groene zone aan de waterkant, waar bankjes en picknickgelegenheden komen. Het is ook een geschikte plek voor een verhuurlocatie voor kano's en boten, en als aanlegplek voor passanten. Zo kan de vaartocht worden afgewisseld met een bezoekje aan de Frelustal, een wandeling in Sandelingen Ambacht of een versnapering bij de kleinschalige horeca.

Huidig beeld sleutelplek

Deze plek aan de Achterambachtsesweg is een goede plek om boten te verhuren.

Voorbeeld van een kleinschalige horecavoorziening, theetuin in Wijhe.

Voorbeeld van een kunst-picknicktafel in de Hoeksche Waard.

8. Van rivier tot rivier

LOCATIE:

Grens H.I. Ambacht en Ridderkerk

KWALITEITEN:

Historie

THEMA:

Verhalen, verbinden, zichtbaar maken

POTENTIE:

- Nieuwe (zicht) relatie
- Informatievoorziening
- Horeca, terras

De zevende sleutelplek ligt op de grens van Ridderkerk en Hendrik-Ido-Ambacht. De Waal vormt hier al eeuwenlang een scheiding tussen de dorpen Oostendam en Hendrik-Ido-Ambacht. In 1505 werd er in Oostendam een sluis aangelegd, welke vooral was bedoeld voor de afwatering. In eerste instantie was dit een houten sluis, welke later is vervangen voor een stenen sluis. De sluis werd tot halverwege de 20e eeuw gebruikt voor de binnenvaart. Vanaf de Noord voeren schepen via de sluis bij Oostendam de Waal op, onder andere voor de bevoorrading van Hendrik-Ido-Ambacht, maar ook voor de vlasoogst. Inmiddels is er geen sluis meer, en ligt er op de plaats van de sluis een parkeerterrein.

Vanaf het havenhoofd is er slechts beperkt zicht op de Waal, en de relatie met de Noord is geheel verdwenen. Het voorstel is daarom om de oorspronkelijke loop van de Waal weer beter zichtbaar te maken, om te beginnen met het zicht op de Waal zelf. Vanuit de Waalvisie van Hendrik-Ido-Ambacht is hier al de nodige aandacht voor, de plannen zijn om de container die nu het zicht op de Waal ontnemt te verwijderen en met een vlonder het contact met de Waal te herstellen. Om ook een duidelijkere ruimtelijke relatie met de Noord te maken is het voorstel om het plein een nieuwe inrichting te geven. Het gebied is nu enigszins gefragmenteerd, met een nieuw plein ontstaat er meer samenhang in het gebied. Niet alleen de verbinding naar de Noord verdient de nodige aandacht, ook de route naar de Waterbus is een aandachtspunt, evenals de route naar de Crezépolder. Voor het recreatieve netwerk op IJsselmonde zijn dit belangrijke schakels die nu nog enigszins onderbelicht zijn.

Huidig uitzicht op de Waal vanaf de sleutelplek.

Belangrijke wandel en fietsroutes

Extra aandacht is nodig voor (fiets)route naar de Waterbus.

Collage uit Waalvisie Hendrik Ido Ambacht.

Er is aandacht nodig voor de ruimtelijke inrichting voor het gebied waar de Waal is afgedamd.

Bij het hoogteverschil van de dijk kan een zitmogelijkheid in de vorm van een trap komen.

Collage uit Waalvisie Hendrik Ido Ambacht.

5. Klankbordgroep

Lof en kritiek

Na de drukbezochte Waalavonden begin 2016 werd betrokkenen gevraagd om mee te denken en discussiëren in de klankbordgroep op het moment dat de contouren van de Waalvisie opgetekend waren. De opmerkingen van de aanwezigen zijn hiernaast weergegeven per opgave en per sleutelplek. Waar mogelijk zijn de opmerkingen gelijk meegenomen, in sommige gevallen zijn de opmerkingen of suggesties te gedetailleerd voor deze fase van de Waalvisie.

Niet alle wensen en opmerkingen kunnen worden verwerkt. In sommige gevallen waren de meningen verdeeld en op enkele plekken zie je dat prive belangen botsen met de doelstellingen van de Waalvisie.

Opgave 1

- Kanoen Devel: let op broedgebied
- Kanodoorsteek bij de Nes: krabbescheer, privacy
- Nieuwe steigers in de vorm van T-steiger
- Fluiserboten: gaan niets samen met Krabbescheer

Opgave 2

- Twijfel aan mogelijkheden toezicht 30 km/u
- Aandacht voor ruiters
- Onderdoorgang rijksweg A15 is niet gevaarlijk

Opgave 3

- Houd rekening met natuurwaarden Wevershoek
- Visvereniging is zelf actief in handhaving
- Aandacht voor huidige (geluids)overlast
- Wens voor surfbocht als stiltegebied

Opgave 4

- Houd rekening met de donken langs de Waal

Opgave 5

- Maak ook nieuwe broedplaatsen
- Krabbescheer is erg hindelijk, moet actiever verwijderd worden/ Krabbescheer is echt bijzonder en moet beschermd worden
- Hoe is de verhouding tot de plannen van het Waterschap?

Sleutelplek 1

- De schuur naast het gemaal ontsiert de plek
- Discussie: wel of geen aanlegplekken t.p.v. het voormalige gemeentehuis
- Wandelpad naar oude Maas is heel positief, ook als zichtlijn!
- Wandelpad Barendrecht ongewenst i.v.m. privacy
- Kunnen we de opgravingen van het 16e eeuwse gewelf meenemen in de wandelroute

Sleutelplek 2

- Vlonder op het water wordt erg gewaardeerd, voorstel is om er ook een glasplaat in te doen om de waterbeestjes te bekijken
- Het pad is nu in de winter niet begaanbaar, dan is het te nat
- Het pad is onderdeel van een LAW route

Sleutelplek 3

- De watersportvereniging i.o. onderstreept dit plan
- Discussie: gebouw dichtbij het water of juist niet. Vormgeving!
- De plek moet openbaar toegankelijk blijven
- Kans voor een kleinschalige horecaplek langs het water
- Aandachtspunt is de ontsluiting op de noldijk
- Een van de aanwezigen vindt ontwerp saai.

Sleutelplek 4

- Er moet een plek voor honden blijven, maar ook een plek waar geen honden mogen komen
- De speelvoorzieningen zijn slecht onderhouden
- Het oude zwemstrandje bij de wevershoek terugbrengen
- Bezwaar: roeivereniging maakt zich zorgen over de trekpont en gevaarlijke situaties.

Sleutelplek 4 (Vervolg)

- De visvereniging wil graag dat deze verlicht wordt in de avond (en het zwempont ook)
- De aanwezigen vrezen voor vandalisme
- Bezwaar: men maakt zich zorgen over de getekende zichtlijnen omdat daarvoor waardevolle bomen moeten worden gekapt
- De drijfbalken die nu voorkomen dat er bootjes varen in de wevershoek moeten blijven.

Sleutelplek 5

- Behoeft aan ligplaatsen voor passanten en aanlegplaats voor rondvaartboot
- De roeivereniging vraagt om een lage steiger als 'wisselplek'
- Aandachtspunt: hier is sprake van afkalving van de oever
- Er moet gezorgd worden dat er alleen op de parkeerplaatsen geparkeerd wordt en niet langs de oever

Sleutelplek 6

- Het aanbrengen van natuurvriendelijke oevers en doorvaarbaarheid wordt hier gezien als kans
- Vervuiling is mogelijk een knelpunt
- Historie: oorspronkelijk waren het twee eilanden
- Kans: terug planten van de onlangs gekapte bomen langs de rijksweg
- Privacy is een aandachtspunt

Sleutelplek 8

- Kans: maak ook een wandelverbinding naar de Crezeepolder
- Maak de Waal ook echt zichtbaar (zichtlijn)
- Hier liggen nog steeds veel afgezonken boten (net als langs de rest van de Waal)

6. De volgende stap

In deze Waalvisie is een breed palet aan ambities en projecten benoemd die we vanuit de landschapstafel willen oppakken in de komende jaren. Sommige ingrepen zijn redelijk eenvoudig te realiseren en vergen geen grote investeringen. Andere ingrepen, bijvoorbeeld het verkeersluw maken van de Noldijk en de Pruimendijk zijn juist heel ingrijpend en vergen grote investeringen en inspanningen. De eerstvolgende stap is een afweging te maken met welke onderdelen wordt begonnen. Uiteraard zijn de kosten van belang bij deze afweging, maar ook de mate waarin een onderdeel bijdraagt aan de doelstellingen van deze visie. We zien ook dat op een aantal plekken al veel lokale energie aanwezig is, dit is ook een aspect waar we graag rekening mee houden en op willen inspelen.

Geen blauwdruk

Met deze visie willen we nadrukkelijk geen blauwdruk vaststellen welke precies voorschrijft hoe het gebied rond de Waal zich moet ontwikkelen. Ook de schetsen die in het document zijn opgenomen moeten vooral gezien worden als een weergave van de ambitie en zeker niet als een uitgewerkt ontwerp.

Vervolg

In de volgende fase zullen de verschillende opgaven en sleutelplekken stapsgewijs worden uitgewerkt en uitgevoerd. Hierbij zal de landschapstafel een centrale rol blijven vervullen, maar het initiatief en de verantwoordelijkheid voor de (co)financiering ligt bij de gemeentes zelf.

Bewoners en betrokkenen zullen we blijven informeren via de nieuwsbrief en op belangrijke momenten zullen er weer informatieavonden worden georganiseerd. Op de website www.groenijsselmonde.nl/verhaalwaal kunt u ook de nieuwsbrieven teruglezen met informatie over de laatste stand van zaken.

Planning

Bij visiedocumenten zoals deze is het altijd lastig om een goede inschatting te maken van de planning. Veel is afhankelijk van beschikbare budgetten en in sommige gevallen ook van planologische processen. De bedoeling is dat nog in 2016 het eerste project wordt opgepakt.

COLOFON

In opdracht van:

Landschapstafel IJsselmonde

Opgesteld door:

Project team:

Rik van Benschop

Marcel van Dijk

Tim Endlich

Nanneke Joossen

Lea van Pamelen

Christiaan Quik

Mattijn Rienks

Wietske Wolf-Lutz

Waterschap Hollandse Delta

Gemeente Zwijndrecht

Open communicatie

Gemeente Zwijndrecht

BAR-organisatie

Gemeente Hendrik Ido Ambacht

BAR-Organisatie

WolfLandschap

Contact:

Naam: Wietske Wolf-Lutz

E-mail: wietske.wolf@bar-organisatie.nl

De opsteller heeft alle rechthebbenden van gebruikte afbeeldingen geprobeerd te achterhalen. Personen of instanties die menen aanspraak te maken op auteursrecht, verzoeken wij contact met ons op te nemen.

